

da det syntes at være allerbivsteligst for Folk at kunne affee deres Børn for Skolen, navnlig i 1849—51. Jeg tør her paastaae — og dette mit Udsagns Rigtighed kan jeg bevidne ved mine Journaler, at den Skole, som jeg iøvrigt i mange Aar senere har bestyret, aldrig har været saa vel besøgt som i den Tid og aldrig har viist, at naar man virkelig vil undersøge Skolens Tilstand, at staae paa et bedre Standpunkt end netop dengang, og hvorfor det? Fordi Forældrene saae med Velvillie paa Skolen, og fordi Børnene kom derhen med Interesse. Man fanger sandelig ikke mange Dyr med de Luude, man slæber til Skoven! Paa samme Maade vil man heller ikke udrette Meget med de Børn, som man med Tvangsbøder driver derhen. Altsaa, seet saavel fra Principets som fra Virkelighedens Side, kunde jeg ønske Mulcysystemet hævet, og jeg kan aldrig være enig med det ærede Medlem fra Skanderborg Amt (R. Sørensen) i, at Børn, saasnart de ere fødte, uden videre ere undergivne Statsafsundet og ikke deres Forældre. Nei, jeg paastaer, at Forældre, som opdrage deres Børn, indtil de ere 7 Aar gamle, uden at der fra Statens Side har været Anledning til at paatale deres Adfærd, lide en meget stor Uret, naar Staten tillader sig et Indgreb i deres Rettigheder ligeoverfor deres Børn, og navnlig for enkelte Dages Skoleforsømmelse idømmer dem Mulct. En saadan Bestemmelse kan ikke have den tilføjede Virkning, thi man vil ikke hos Forældre fremkalde Nidsjærhed til at sende deres Børn i Skole, og navnlig vil man allerminst hos Børnene fremkalde Interesse for Skolen; thi „ligesom de Gamle sjunge, pipper og deres Unge!“ Jeg har glædet mig over, at den høitagtede Cultusminister har udtalt sig imodkommende med Hensyn til den sidste Deel af Forespørgslen, idet han har udtalt, at han skulde være tilbøjelig til at gjøre Skridt til, at der kunde foretages Lettelser i det for Landet gjældende Mulcysystem, som efter min Betragtning er i meget høi Grad forargeligt. For mig er det Hovedsagen foreløbig her at faae det konstateret, at det er et forargeligt Mulcysystem, vi for Diebliffet have, og at høre Ministeren udtale, at han vil gjøre Skridt til Forandringer i en Retning, som ogsaa jeg fra mit Stand-

punkt foreløbig kan billige. Jeg skal iøvrigt ikke opholde det høie Thing med at gaae ind paa de mange Paastaaende, som ere reiste af de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Vrix) og Skanderborg Amts 2den Valgfreds (R. Sørensen). Jeg vil kun kortelig sige, at jeg ikke kan tiltræde deres Mening, skjøndt de to ærede Medlemmer have udtalt sig med sjelden Dygtighed.

Solstein: Ja, jeg kan ikke nægte, at det har glædet mig, at Spørgsmaalet om Skolemulceterne er kommet paa Tale, forsaavidt som der derved er givet Anledning til at berøre en Deel Spørgsmaal, der vedkomme Skolevæsenet i Almindelighed. Jeg har ved tidligere Keiligheder just bragt dette særlige Spørgsmaal paa Bane, og jeg troer, at det er ret heldigt, at det her nu er bragt i Grindring; thi det er min Overbeviisning, at vi trænge til en Forandring med Hensyn til Skolemulceterne, fordi de ere meget lidt tidsvarende i den Form, hvori de endnu bestaae. Men jeg tilstaaer aabent, — og jeg troer, at jeg i saa Henseende vil finde Samstemning hos ikke Faa — at en Forandring i Skolemulcysystemet efter min Mening ikke ret vel lader sig gennemføre paa en saadan Maade, at man dermed fjerner de Ulemper, som nu slæbe derved, og dog beholder Noget, som kan virke til at faae Folk til at lade deres Børn gaae i Skole, medmindre man tillige foretager ikke ubetydelige Forandringer i hele Skolegangens Ordning og overhovedet i vort hele Skolevæsens Indretning. Disse to Ting staae efter min Mening saanær ved hinanden, at det vilde være meget vanskeligt at stille dem saaledes ad, at man skulde kunne reformere det ene Punkt paa en virkelig tilfredsstillende Maade, uden tillige at blive nødt til at røre ved det andet. Det er ganske vist, at hos os gjør i Forholdet til vort Tids hele Udvikling en Følelse af Frihed sig gjældende paa en saadan Maade, at den ogsaa griber ind i dette Forhold, og den Uvildighed, at skulle være tvungen til at sende sit Barn i Skole, reiser visst hos mange Forældre en vis Uvillie mod at være søllyagtig i denne Henseende. Men hvori ligger dog egentlig den væsentlige Grund dertil? Den ligger egentlig